

# BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

## POLITIKAI HETILAP

### A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség: Szt.-István-tér 11.

Kiadó: ifj. **Wagner Antal**  
könyvkereskedő.

Felelős szerkesztő:

**Dr. Szirmai Vidor**  
ügyvéd.

Főszerkesztő:

**Dr. Rajk Aladár**  
ország. képviselő.

Főmunkatársak:

**Dr. Nyiraty János**  
**Dr. Valentin Emil**

Előfizetési árak:

Egész évre 6 kor. Fél évre 3 kor. Negyed évre 1.50. Egyes szám ára 12 fillér.

## Hazugságok.

Az uralkodó magyar udvartartásáról megint nagyon sokat perorálnak az országházban. De strigis, quae non sunt. A költségvetés során minden esztendőben sok kifakadásra szolgáltat okot ez a nemzeti gravámen, amely egyidős a Habsburgoknak a magyar trónra léptével, tehát igen végzetes esztendőben született. Ez idén azonban még nagyobb élességgel bírálják a civillista-kérdést, mint máskor s az országnak alapos kilátása van a civillista-obstrukcióra. S mikor a civillista-emelésről van szó, az ellenzéknek bizonyára van oka és joga az élességre és szenvedélyességre, mert tudja, hogy háta mögött áll az osztatlan közvélemény.

Hanem ennek a közvéleménynek érdemes közelebbről a szeme közé nézni. A fővárosi lapok közül az ellenzékiek, és azok, amelyek néha szeretnek ellenzékieknek látszani, azt írják, hogy Apponyi civillista-ellenes nagy beszédében a nemzeti közvélemény nyilatkozott meg. Mit mondott hát Apponyi?

Azt mondta — kezdjük a szentiványi

éneket a végén — hogy nem szavazza meg a civillista-emelést. Ebben csakugyan egyetért vele a közvélemény. Nem áldoz Apponyi a magyar udvartartásra, még nyomát sem látja neki. Ebben is igazat ad neki mindenki. Végre az okait keresve ennek a gravámennek, a király tanácsadóiban találja azokat meg, akik nem világosítják föl a gazdajukat annak a nemzetnek a jogai és vágyai felől, amely a leglojálisabb a föld kerekén és szentségképen, áhítattal csügg a korona fényén és tekintélyén.

Ha nem követünk el vele illojalitást, álljunk meg egy kicsit ezeknél a pompás rétori figuráknál. Mert nem tartjuk őket egyebeknek csillogó szóképeknél, melyeknek igazságában Apponyi hihet ugyan s bizonyára hisz is, mert ő behunyt szemekkel tévelyeg a politika labirintusában, azonban nem hihet az, aki legalább időnként ki szokta nyitni a szemeit.

Ideje volna már, hogy szakítsunk ezzel a politikai hazugsággal, amelynek annyi áldozatot hoztunk évszázadokon keresztül s amely annyira átívódott a

nemzet minden rétegén, hogy még most is ténynek és valónak veszik, mikor a századok keserves tapasztalásai azt is eltorlasztották belőle, amit bele erőszakoltak a nemzeti géniusz karakterébe. Mert fejedelmét tisztelte ugyan a magyar mindig, de bálványt sohase csinált belőle és nem aljasodott soha odáig, hogy még gyarlóságait is oltárrakta volna. A pusztáknak az a szabad népe, amely kikötötte még a vérszerződésben is, hogy a maga véréből való fejedelmet is elkergeti, ha méltatlan lesz a vezéri botra, ezer esztendő alatt se korcsosodhatott odáig, hogy örökösen csak hódolatteljes csókkal illesse a fejedelmi jogart, amelynek áldásait soha, de ütéseit annál sürűbben érezte.

A magyarság határtalan lojalizmusa csak mese. De ha igaz volna is, akkor sem volna szabad dicsekedni vele, mert a féktelen lojalizmus a nemzeteknek ép olyan bűne, mint a féktelen szabadság. A patriarchalizmus kora lejárt már a Fidzsi-szigeteken is. Beesteledett azoknak az időknek, mikor a királyok

## TÁRCA.

### Egy tehetséges asszony.

Írta: **Pekár Gyula.**

(Folytatás)

Ahogy este a Parc Monceau átmentem, még egyszer kíváncsian gondoltam át mindezeket. A párisi irodalmi élet estélyeire az embernek olyan készülten kell mennie, mind egy vizsgára, ha igazán élvezni akar . . . Nos, ritkán láttam oly lázas sokadalmat a Madame d'Etiole termeiben, mint ezuttal. Meg kell jegyezmem, hogy négy pompás terme volt ennek a szalonnak: mind a négy különböző szimbolikus jelentőséggel. Az elsőben, a tiszta Louis teremben fogadta a háziasszony a mindennapi szellemes írókat, növekvő tehetségeket, a második, tiszta fehér, oszlopos Empire teremben a már ismert, hivatalos nagyságokat, például az akadémikusokat üdvözölte, kiknek meddő halhatatlansága és pompázatos unalma illet ehhez a klasszikus hidegséghez. A harmadik olasz Renaissance-szalón becses képeivel a művészek otthona volt, — a negyedik indus »barlangban« állandóan rejtelmes mécses égett, s ez volt a modern misztikusok temploma. Tudom, jó időn át itt trónolt, a »Rozet Cox« modern főpapja,

a szép Sar Peladan, kíváncsi, nagyvilági hölgyeitől körülvéve itt tartotta kabbalista istentiszteletet . . . Mme d'Etiole suttogva az első termekben lelkesítette a fiatalokat. Mintha csak jelmezbálon lett volna, szokása szerint ma is Mme de Sévignének volt öltözve. Színevesztett zöld selyemruhája széles habban omlott ki a karosszékéből, halántékfürtei hosszan és klasszikusan lógtak be arcába, a kezében egy valóságos Louis legyezőt tartott. Erősen ki volt festve s így este, villanyfénynél nem nézett ki többnek, mint — párisi szólásmód szerint — egy »negyvenéves fiatal asszonynak«. Azt mondják nappal hetvenéves volt, — de hisz különben ez lényegtelen, mert nappal sose látta senki . . . A régi francia szalondámát akarta ő megvalósítani, ez volt minden ambíciója. Persze nagyon meg kellett alkudnia a mostani demokrata és bohém világgal. Sem a pohos bankárok, sem a fésületlen művészi nagyságok nem voltak nagyon festői jelenségek, — aztán meg ezek a bohémek sose éltek törvényesen rendezett szerelmi viszonyok közt. Mme d'Etiole azonban megbocsátott nekik: a szabad szerelem rendszerét fogadta el szalonzájában, sőt annyira ment engedékenységekben, hogy a művészeket és félhivatalosan elismert kedveseiket már nem egyszer mint »Monsieur«-t és Madame«-ot

vagyis, mint házastársakat jelentette be inasával, tisztán az előkelő »stilus« kedvéért. Hány boldog, vagyis inkább boldogtalan házasságnak vetette meg ez a berendezés az alapját! . . . A modern Mme de Svignémet felkelt és megszólított azzal az udvarias megdöbbenéssel, melylyel rendesen szalonja kiváló csillagairól szokott beszélni:

— Nos, mit szól ehhez a tüneményszerű nőhöz? . . . Most már el van döntve: ő a »század legcsodásabb tüneménye!«

Mme d'Etiolenek ez volt a szavajárása, mindig a szalon legutolsó ujdonsága volt a »század legcsodásabb tüneménye«.

— Rajta urak, menjenek — folytatá — találják ki ennek a szfinxnek a titkát! Most érdekes, most még senki se tudja . . .

— Hát igazán semmit sem tudni felőle? — kérdezém, — senki sem tudja, micsoda rejtélyes ihlet hozta létre a remekműveket?

— Senki mon ami, — mondom ő század legcsodásabb tüneménye!

— Csinos?

— Még kérde? Mikor látott nálam csunya nőket? Az én szalonom esztétikai szalon, a Szép otthona . . . Menjen be és nézze meg!

Egy szépségflastrom akkor pattant le az arcáról, de ő nem vette észre. Én követtem

nyáját őriztek, egy bográcba mártogat-  
tak a hiveikkel s ha valamelyikük a  
bográc oldalához sütötte az ujját, mind-  
járt bekötötték a sebét egy kacsalábon  
forgó várról szól donációlevéllel. A  
modern nemzeteknek nem atyjuk a ki-  
rály, hanem első tisztviselőjük, akit min-  
denesetre aránytalanul fényesen és gaz-  
dagon, de mégis csak a munkájáért  
fizetnek. Legyünk őszinték magunkkal  
szemben is, valljuk be, hogy az az  
annyiszor emlegetett korona magában  
csak szimbólum, bármily tiszteletreméltó,  
de a valóságban viselője személyétől el  
nem választható.

Ezt az érzelmi motivumot tehát nagy-  
juk ki a civillista-háboruból s ne gyön-  
gítsük vele magunkat

## Közgyűlés.

Nevezetes napja zajlott le f. hó 8-án  
törv. hatósági bizottságunknak, melynek  
mindent vakon követő többsége kimu-  
tatta, hogy egyenesen a város vagyoni  
érdeke ellen dolgozik, jelszava a pazar-  
lás, könnyedén dobálódzik a tizezrekkel.

Nem kevesebbről volt ugyanis szó,  
minthogy a város 30,000 koronát meg-  
takarítson az által, hogy az új városi  
elemi és polgári iskola ne a Vojnits-  
féle Szent-Antal-utcai háztelekre építés-  
sék, hanem egy a város tulajdonát ké-  
pező telekre, a Vojnich-féle ház pedig  
adassék el 30,000 koronáért. Ezt fog-  
lalta magában Somogyi Emil és társai-  
nak indítványa, amit *egy* szótöbbséggel  
leszavaztak. Ebből is látható, hogy mi-  
lyen küzdelemmel tudta a tanács érdek-  
sértő javaslatát köröszülhajtani, mert  
még a városi tisztviselők között is akadt,

aki pártolta Somogyi és társai javas-  
latát.

Nevezetes pontja volt a tárgysoro-  
zatnak a zárszámadások fölötti vita,  
mely alkalommal dr. Valentin beható bí-  
rálat alá vette a zárszámadásokat.

Fontos és a város központjának jöven-  
dő fejlődésére nagyszabású javaslat volt  
Allaga Ottó és társainak a kis szállási  
uradalom telkének megvásárlására vo-  
natkozó indítványa, melyet a közgyű-  
lés elfogadott.

A közgyűlés részletes lefolyásáról  
egyébként a következőkben számolunk  
be:

1. Polgármester időszaki jelentése a köz-  
igazgatás állapotáról. — A jelentés a baja-  
báttaszéki vasut és áthidalás közigazgatási  
bejárásával foglalkozik főrészen, ellenben az  
életbelépett csendőrségről mélysegesen hallgat,  
amiért is *Dr. Valentin* Emil hibáztatja a jelen-  
tést. Felhoz egy néhány konkrét esetet, me-  
lyek a csendőrség kegyetlenkedéseit és ön-  
kényes eljárását jellemzik, és kéri a rendőr-  
kapitányt a helyzet szanálására, amit *Scheibner*  
Gyula rendőrfőkapitány kilátásba helyezett.  
— A jelentést a közgyűlés elfogadta.

2. A nagym. m. kir. belügyministeriumnak  
leirata a módosított közvágóhídi, husvágási  
és hús kimérési szabályrendelet tárgyában.  
— Módosítással újból felterjesztetik.

3. Ugyanannak leirata a községi polgári és  
népiskola építése ügyében és ezzel kapcsola-  
tban Somogyi Emil és társainak kérvénye,  
ezen iskoláknak a jelenlegi helyükön való  
felépítése iránt. — *Somogyi* Emil írásbeli indít-  
ványát oda módosítja, hogy egyelőre az iskola  
új helyének megjelölése nélkül a Vojnich-  
féle háztelek ne az iskola céljaira fordítas-  
sék. *Dr. Rajk* Aladár pártolja Somogyi indít-  
ványát, legfőbb okul azt hozza fel, hogy a  
város 30,000 koronát tisztán megtakarít, ha  
az iskola nem a Vojnich-telken épül. Téves-  
nek mondja a tanács javaslatát, már abból a  
szempontból is, mert az autonómia nem zárja  
ki, hogy egy miniszterileg jóváhagyott köz-  
gyűlési határozatot a jobb belátás később  
meg ne változtathasson. Kéri, hogy Somogyi  
és társainak indítványa Allaga Ottó és társai  
indítványával együtt tárgyalassék *Bajay* Pé-

ter, *Czérnay* Imre és *Willmann* János pártolják  
Somogyi indítványát. *Dr. Ladányi* Mór, *Túry*  
Mátyás, *Szutrélyi* Lipót, *Dr. Hermann* Adolf a  
tanács javaslata mellett foglalnak állást. —  
A tanács javaslata egy szótöbbséggel elfogad-  
tatik.

4. A városi tanácsnak előterjesztése a vá-  
rosi legelők bérletére vonatkozó feltételek  
megállapítása iránt. — A javaslat elfogad-  
tatik.

5. Ugyanannak előterjesztése az 1903. zár-  
számadások és vagyommérleg megállapítása  
iránt. — *Dr. Valentin* Emil és *Weidinger*  
Dezső alapos kifogásokat emelnek a zárszá-  
madások egyes tételei ellen. — A közgyűlés  
a zárszámadásokat elfogadja.

6. Ugyanannak jelentése a város közönsége  
és a bajai gyümölcsészeti egyesület között a  
a városi kert kezelésére nézve 1905. március  
hó 18-ig kötött szerződés tárgyában és kap-  
csolatosan az egyesületnek kérvénye segé-  
lyezés iránt. — A szerződés meghosszabbí-  
tásának mellőzésével, kimondják, hogy az  
egyesület évi 1000 korona segélyt kap.

7. Ugyanannak előterjesztése kataszteri tér-  
képszelvények megrendelése iránt. — 46 db.  
új szelvényt megrendelnek.

8. Ugyanannak jelentése a nagykaszárnya-  
ban a külőrök által használt helyiség és az  
emellett levő kis szoba és konyha bérbeadása  
iránt megtartott árverés tárgyában. — Újabb  
árverést rendelnek el.

9. A kórházi bizottságnak határozata az el-  
mebeteg ruházata és egyéb szükségletekre  
felmerült 2821 K 86 fill. költségek erejéig  
a 200 beteglétszámon felüli betegállomány  
után előálló több bevétel terhére átruházás  
engedélyezése tárgyában. — Engedélyezik.

10. Pestmegye közönségének átirata a baja—  
mélykúti törvényhatósági közútból Pestvár-  
megye területére eső szakasznak kiépítése  
ügyében. — Újabb felterjesztés intéztetik a  
kormányhoz, hogy ezen műút költségei a  
beruházási kölcsönből fedeztessenek.

11. Zalavármegye közönségének átirata az  
ipari- és egyéb munkások közös munkaszü-  
netelés céljából való összebeszélés kérdésének  
törvényhozási uton való szabályozása iránt  
a belügyminiszter urhoz intézett felterjeszté-  
sének pártolása iránt. — Az átiratot pártolják.

12. Hajdúvármegye közönségének átirata  
Boeskey István Hajduböszörményben fel-

a szinte bucsújárásra tóduló frakkos sereget  
a másik terembe.

— Nagyszerű! és a festést teljesen abba  
hagyta?

— Teljesen. Ugy elfeledtem, mintha sose  
lett volna ecset a kezemben. Nem lettem  
volna képes többé a legegyszerűbb vázlatra...  
Egészen a zenének éltem. Észre sem vettem,  
hogy művészetet cseréltem. Ugyanazt fejez-  
tem ki a zenében is, mint a festészetben...

— Persze, aztán elmúlt a zene is. Mi jött  
utána?

— Madame Valéry ismét elpirult egy kisé.

— A zene után... több évig tartózkod-  
tam Oroszországban. Ott adtam magamat  
szobrászatra...

— Zene után és Oroszországban szobra-  
szatra? — kiáltam, — hisz ha Olasz-  
országot mondana, akkor még érteném, de  
ott a muzika éjszaka csak nincs forma-  
tökély!... És nem volt nehéz az új művé-  
szetre való átmenet?

— A világot sem! felelt a szőke asszony  
és szemei egy pillanatra szenvedélyesen csil-  
lantak fel. Egyszerre magától úgy jött a do-  
log, hogy szobrászkodni kezdtem...

— De mi indította rá, — micsoda véletlen?

— Nem tudom... mormogá Madame  
Valéry zavartan. — Megtetszett... ez a  
művészet, s hiven műveltem, amíg...

— Amíg egyszer aztán ráunt, ugy-e?

— Igen... Visszaköltöztem Párisba, s  
egy napon írni kezdtem... Önök ma azt

mondják, hogy mindaz, amit ebben a négy  
művészetben létrehoztam, jó. Szörnyen csodál-  
kozom rajta. Nekem sose volt semminemű  
ambicióm, s nem tulajdonítok magamnak  
semmiféle érdemet. Festettem, zenét szer-  
zettem, szobrászkodtam és irtam, de mindezt  
csak azért, mert véletlenül úgy jött...

— És sose esett nehezére, hogy e művé-  
szeteket mindig épp a legszebb ponton hagyta  
abba?

Soha!... kacagott a szőke asszony. Hisz  
akkor ma halálra kellene busulnom maga-  
mat! Ma már mind a négy művészet halott  
dolog reám nézve. Nem érdekelnek többet...

— Hogyan?

— Nem tudnék én többet se ecsettel, se  
zenével, se vésővel, se tollal banni. Kiment  
belőlem... elfelejtettem... Ennek a furcsa  
kiállításnak az eszméje sem tőlem származik.

— Csodálkozva néztünk rá.

— Mi lesz hát most a legközelebbi művé-  
szet, amiben kitünteti magát?

Milyen lehet ez a genialis asszony? Férfi-  
askodó van kisasszony, fantasztikus, csunya  
némbert, vagy a legjobb esetben egy perre-  
faelita szentet fogok-e látni? Egy bohém Bot-  
ticelli-utánzatot, ami florenci palástban sétál,  
s liliomot tart a kezében?... Első pillanatra  
annyi volt az ember az Empire teremben,  
hogy semmit sem láttam. Nagynehezen kö-  
rülkerültem ahhoz a fehér oszlophoz, ahol  
ennek az udvarnak közepén sejtettem, s ott  
egyszerre közelről megpillantottam Madame  
Jehanne Valéryt.

Ott ült az oszlop alatt egy etruszk diszű  
nagy zöld karosszékekben, szórakozottan nézett  
végig a társaságon, s mosolyogva felelt a  
hozzá intézett tömeges kérdésekre. Elbámul-  
tam, mindent vártam volna, csak ezt nem.  
Férfiaskodó némbert, vagy Botticelli-utánzat  
helyett egy nemzetközi eleganciával öltözött,  
teljesen normális, modern szép asszonyt lát-  
tam ott. Határozottan ő volt a legnormálisabb  
az egész irodalmi szalonban, — annyira az,  
hogy bele se illett Mme d'Etiole gyűjtemé-  
nyébe. Én is, mások is csodálkozva néztük,  
mintha tévedés lett volna a dologban... Pe-  
dig ő volt az. Madame Jehanne Valéry: egy  
35—36 év körüli, nyulánk, de már gömbö-  
lyödő, kívánatos szőke asszony, aki első pil-  
lanatra mindenre inkább látszott teremtvé len-  
ni, mint a művészetekre. Szép volt, abból a  
bizonyos lusta, szőke fajtaból s nagy kék  
szemei és kissé vastag ajkainak mosolya mö-  
gött sajátságos, szerelmes öntudatlanság aludt.  
Körülötte mint prédára leső ragadozók ültek  
az ifju és vén írók, analitikusok, szinbolisták,  
kritikusok, — s igazi írói kérlelhetetlenséggel  
vallatták. Mindenik meg akarta találni a szfinx  
titkát, s ezért örökké egymás szavába vág-  
tak. A szőke asszony lusta mosolylyal hall-  
gatta őket a szabályos, nyugodt arca egy pil-  
lanatra sem változott el. Felelt neki egysze-  
rűen, minden póz nélkül, — olykor szinte  
szégyenkezve, de különben olyan egykedvűen  
mintha egész művésze voltaként nem érde-  
kelné őt...

(Vége köv.)

állítandó szobra költségeihez való hozzájárulás iránt. — 25 korona megszavaztatik.

13. Kassa sz. kir. város közönségének átíratá H. Rákóczy Ferencz, Zrinyi Ilona és gróf Beresényi Miklós hamvainak Kassán leendő örök nyugalomra helyezése tárgyában a képviselőházhoz intézett feliratának pártolása iránt. — Tudomásul szolgál.

14. Esztergomvármegye közönségének átíratá a »magyar védőegyesület« pártolása iránt. — A város közönsége, 20 korona évi tagsági díjjal, 3 évre a pártoló tagok sorába lép.

15. Polgármester előterjesztése a Muzika Zsigmondné terhére vezetett 20 K birtokváltozási díj leírása iránt. — A leírást elrendelik.

16. Polgármester kérvénye 6 heti szabad-ságidő engedélyezése iránt. — Megszavazzák.

17. Allaga Ottó és társai törvényhatósági bizottsági tagoknak indítványa a kisszállási uradalom bajai telkének és a Szt-Ferencziek kertjének a város közcéljaira való megszerzése iránt. — A tanács sürgősen utasíttatik

18. Szalay Lajos kérvénye boltbérletének meghosszabítása iránt. — 3 évre meghosszabbítják.

19. Schön Antal és Géza, ugy Fischer Béla közös kérvénye a Halász és Friedmann által birt. székházi bolthelyiségnek és a mögötte lévő udvarhelyiségnek bérbévelete tárgyában. — Kérvényüket folyamodók visszavonták.

20. A városi szolgaszemélyzetnek kérvénye drágasági pótlék iránt. — Az ügyet érdemleges intézkedés végett kiadják a tisztikar fizetésének rendezése iránt kiküldött bizottságnak.

21. A kórházi bizottság javaslata a városi közkórház jövő évi költségelőirányzatának megállapítása iránt. — A tanács javaslata felett dr. Valentin Emil, Cérnay Imre és dr. Hermann Adolf kemény, de igaz bírálatot mondtak. Schmausz Endre főispán pedig megnyugtatta az ellenzéket (de talán az egész közgyűlést is), hogy ezt a költségelőirányzatot és a két korona négy filléres ápolási díjat úgy sem hagyja jóvá a belügyminister és abból az előirányzatból úgy is minden feleslegest törölni fog. Ebben a reményben fogadta el a közgyűlés a tanács javaslatát.

22. A városi tanács előterjesztése a pénzintézetekben elhelyezett árvapénzek kivétele körül az 55200/B. M. 1903. számú rendelet értelmében kívánt megállapodás fogantatása iránt. — Tudomásul vétetik.

23. Bács-Bodrog vármegye alispáni hivatalának átíratá a baja—borsódi út kiépítése ügyében. — Minthogy Bikity irányában vasút vezet, az út Borsód irányában építtetik.

24. A szt. Ferenczrendiek kérvénye a tűz-óratorony kijavítása iránt. — 480 kor. költséggel elhatározzatik.

25. Lakner István főszámvevő 6 heti, Szabó Sámuel egy hónapi, Szentgyörgyi Lajos alkaptány egy hónapi szabadságidő engedélyezése iránti kérvénye. — Megadatik.

26. Albert Anna és Simonovics Julianna szülésznői okleveleiknek meghirdetése. — Meghirdettettek.

## Szinügyünk ideiglenes megoldása.

— A szinügyi bizottság figyelmébe ajánlva —

Hála városunk bölcs tanácsa tehetetlenségének és a szinügyi bizottság rövidlátó nem-törődőségének, eljutott a mi 20.000 lelket számláló intelligens városunk oda, hogy az idén, ha bebocsátást kér egy színésztársaság, hát nem eresztetjük őket be azon egyszerű és szegényletes okból, mert a nemzeti kultúra egyik hatalmas faktorának, a magyar nemzeti színészetnek nincsen Baján hajléka, nincsen ezidőszerint hely a hol egy szintársulat felüthetné táborát.

Ha körültekintünk ebben az országban, csak akkor látjuk, micsoda arcpirító, szegényletes helyzet a miénk. Csak itt a közeli községekben (nem is városokban) kell szétnézniük és megfogjuk látni, hogy milyen hátra vagyunk mi bajaiak ebben is. Mohácsra a múlt héten nyitották meg a szinkört, Okanizsán tágas, direkte szini előadásokra berendezett

teremben hirdetik Thalia papjai az igét. Óbecsén, Zentán szóval mindenütt talál a község igényeinek megfelelő helyet egy-egy szintársulat.

Amíg minden falu azon igyekszik, hogy a színészetnek hajlékot és megélhetést biztosítson, addig minálunk azzal intézik el a szini szezont, hogy: »Mivel nincsen megfelelő hely, ebben az esztendőben nem lesz szinielőadás.« Hát a városi tanács és különösen a színészet ügyeit intézni hivatott szinügyi bizottság nem látja, nem tudja, nem érzi, hogy micsoda megalázó, szegényletes állapot az, hogy Baján egy vagy több évig ki van zárva a szinművészet? A városi tanács és a szinügyi bizottság ügylátszik nincsen arra berendezve, hogy gondolkozzék, avagy egy jó ideával álljon elő. Egész egyszerűen megalkusznak a helyzettel és belenyugosznak a megváltozhatatlanba.

De hát valjon igazán meg kell-e nyugodnunk abba, hogy elvonassék tőlünk egy avagy több évig a magasabb műélvezet? Nem, nem szükséges, hogy a helyzettel megalkudjunk, mert az nem megváltozhatatlan.

Igaz, hogy a színház még nem épült fel, és igaz az is, hogy annak felépítésére még nincsen kilátás, mert amíg egyrésztől annyi terv merül fel, ahány ember lakik Baján, és amellet a városi tanács nem tud egy olyan javaslattal a közgyűlés elé lépni, amely a kérdést úgy oldhatná meg, hogy az legalább is a nagyközönség tulnyomó többségének megelégedését vívna ki, mégis találhatunk egy olyan megoldást, amely az idén és arra az időre, amíg a szinművészetnek városunkhoz méltó, állandó csarnokot emelünk, lehetőségessé teszi azt, hogy szintársulat bejöheszen a városba.

A bajai ipartestület ezidőszerint átalakítja székházát oly módon, hogy disztermét kibővíti, ott megfelelő karzatot és szinpadot épít. A terem jóval szélesebb, mint a Bányai terme, és van legalább is oly hosszú. A szinpad, amelyet most állítanak fel oly-nagy, mint a mostani szinpad.

Tűzbiztonság tekintetében jóval fölül áll a Bányainak, mert: földszinten van, tágas helyen áll és több kijáratral van ellátva.

Ugy véljük a megoldhatatlannak vélt gordiusi csomó ily módon való megoldását az egész városban mindenki szívesen venné. Mert az kétségtelen, hogy a Bányában az őszzel történtek után szini előadásra helyhatósági engedély nem adható, viszont a felett nem lehet vitatkozni, hogy éveken át színészet nélkül egy város művészet iránt lelkesedő közönségét hagyni nem lehet. Tehát, ha ez a kérdés ily megoldást nyerhetne, az csak szerencsésnek volna mondható.

Az általunk felvett tervet ajánljuk a városi tanács és a szinügyi bizottság figyelmébe. Ne zárkozzanak el a terv elől hanem lépjenek érintkezésbe az ipartestület elnökével, hogy a szintársulat bejövételét biztosíthassák. Meg vagyunk győződve a felől, hogy az ipartestület elnöke nemcsak hogy nem fog akadályt gördíteni a terv megvalósulása útjába, hanem meg fogja ragadni az alkalmat, hogy a város közönségének könnyű feltételek mellett szivességet és szolgálatot tehessen.

Ismételve ajánljuk az eszmét a tanács és szinügyi bizottság figyelmébe.

## Chinai és japán sorsjáték.

A bajai Céllovészársulat f. hó 10-én este 10 órakor tartotta meg a chinai és japán sorsjáték huzását, mely iránt oly nagyfokú érdeklődés mutatkozott, hogy a lövészkeretet már a délutáni órákban valósággal ellepte a közönség színe-java.

Valósággal gyönyörűsége telt a szemlélőknek a szebbnél-szebb kézimunka pazar gyűjteményében, a melyet Báldy Ilonka, Bernhardt Katuska, Boroczky Gizi, Csihás Flóra, Dallman Ella, Dallman Mici, Hegedűs Mártha, Hegedűs Jolán, dr. Koller Imréné, Koller Vilma, Mihályffy Ilonka, Mihályffy Erzsike, Pósta Rózsi, Rosenberg Adrien, Schlieszer Margit, Szaday Macza, Trubschaw Hortenzia, Tury René urhölgyek áldozatkészsége nyere-

mény tárgyakul ajándékozott a lövészkeretnek. Ezenfelül Allaga István, Dr. Alföldy Lajosné, Dr. Bernhardt Jánosné, Erődy Dánielné, Erdős Ella, Halász Flóra és Edith, Kollár Ágoston, Klenácz Aranka, Lakos Imréné, Müller Józsefné, Müller József, Tury Mátyásné ajándéktárgyai keltettek feltűnést.

Pont 7 órakor Kollár Vilma kisasszony a szerencsekerékhez lépett és a következő nyerő számokat huzta ki:

105, 122, 131, 133, 139, 161, 167, 170, 188, 227, 239, 280, 288, 290, 295, 320, 340, 355, 359, 363, 402, 420, 436, 437, 480, 487, 490, 503, 520, 521, 539, 564, 578, 579, 609, 614, 652, 670, 671, 674, 682, 683, 698, 705, 712, 713, 716, 737, 755, 801, 814, 819, 859, 872, 883, 910, 920, 950, 951, 955, 959, 964, 971, 990, 994, 997, 1013, 1023, 1024, 1047, 1048, 1083, 1092, 1099, 1122, 1127, 1134, 1199, 1202, 1208, 1231, 1265, 1287, 1290, 1296, 1302, 1308, 1341, 1350, 1431, 1434, 1503, 1505, 1518, 1538, 1592, 1606, 1608, 1661, 1665, 1673, 1686, 1710, 1713, 1717, 1720, 1733, 1735, 1740, 1746, 1779, 1780, 1794, 1795, 1797, 1806, 1811, 1817, 1818, 1819, 1827, 1831, 1863, 1866, 1880, 1881, 1886, 1894, 1945, 1977, 1982, 1993, 1995, 2003, 2035, 2079, 2090, 2100, 2197, 2215, 2216, 2222, 2227, 2265, 2279, 2307, 2336, 2362, 2366, 2370, 2372, 2376, 2380, 2392, 2407, 2457, 2477, 2510, 2518, 2547, 2558, 2559, 2570, 2590, 2613, 2689, 2693, 2697, 2708, 2728, 2791, 2799.

A huzást tánc követte, mely a legjobb hangulatban hajnalban ért véget.

A multság tiszta jövedelme 350 korona.

## HIREK.

**A baja—bátaszéki híd és vasút köz-igazgatási bejárásáról** még a következő értesítést vesszük: A közgazgatási bejárást kedden Bátaszéken az állami kiküldöttek befejezték. A kereskedelemügyi ministerium képviselőinek kijelentése szerint ez a híd lesz az ország vasúti hidai között a legszélesebb, de egyúttal a legköltségesebb is, mert nagy ártéren megy keresztül. A tervezet szerint híd hét nyílással fog birni, és pedig négy nyílás 100—100 m. három nyílás 50—50 méteres lesz. A híd nyílásai tehát összesen 550 métert tesznek ki. Tolna megye képviselői újlag kérték, hogy a közúti közlekedési híd a vasúti hiddal közös pillérekben Bajánál legyen kiépítve. A ministeri kiküldöttek a külön híd mellett történt ismételt állásfoglalása után *Simonsits* Elemér Tolna vármegye főjegyzője azt az indítványt tette: Hogy abban az esetben, ha a közúti hidnak a vasúti hiddal közös pillérekben való építése elháríthatlan akadályokba ütköznék, a külön híd feltétlenül a Szegszárd—Bátaszék között eső vonalon vittessék Bajától át a Dunán; ezt az indítványt az összes érdekelték elfogadták és a tárgyalási jegyzőkönyvbe bele is foglalták.

**Bogdánovits Lucián** budai görög-keleti szerb püspököt, városunk szülöttét, annak idején a király az üresedésben volt temesvári görög-keleti szerb püspökség adminisztrátorává nevezte ki. Mint értesülünk, őfelsége a király, őméltóságát ezen megelégedéssel viselt állásától felmentette, minthogy a püspökség időközben betöltetett.

**Műkiállítás.** Folyó hó 9-én d. u. 6 órakor nyílt meg a műkiállítás a bajai áll. tanítóképző intézet tornacsarnokában, ahol Horovitz Gusztáv üdvözlő beszéde után Schmausz Endre főispán nyitotta meg a tárlatot, mely nagy mennyiségű műtárgyat, képet, szobrot, gobelint, régiséget stb. foglal magában. A terem közepén Hoffmann Lipót alezredes, a bravuros urlovas mintegy 60.000 korona értékű nyeregtárgyai nyertek elhelyezést.

Valósággal ezek képezik a kiállítás clouját. F. hó 12-én sikerült zsúrt tartottak, melyen Alföldy László precíz zongorajátéka, Allaga Istvánné úrnő gyönyörű éneke és Szász János ötletes monológ előadása szórakoztatták a szép számban egybegyűlt közönséget.

Ma, szombaton este 6 órakor ismét zsúr lesz, melyen *Sebestyén* Juliska és *Rosenberg* Adrienne úrhölgyek, továbbá *Alföldy* László és *Bokor* Oszkár urak működnek közre.

A műtárlat rendezésének nagy munkája Dr. Hegedűs Aladárné, Dr. Koller Imréné és Müller Józsefné úrnők ügybuzgalmát és izlését dicséri.

**Áthelyezés.** Az igazságügyminiszter *Bence* Balázs betétszerkesztő törvényszéki bírót Törökbecsére, *Kraker* Géza betétszerkesztő telekkönyvvezetőt Vágújhelyre helyezte át.

**Eljegyzés.** *Merkovits* Vince kereskedő-segéd eljegyezte *Weisz* Juliska kisasszonyt.

**A »Szabadkai Sport-Egylet« Baján,** 1904. évi július hó 24-én (vasárnap) a vonatkert melletti játéktéren, a bajai 48-as honvédek javára, jótékony célú atletikai versenyt rendez, melynek sorrendje: Délelőtt 9 órakor. 1. 10 klm. gyaloglás. (Indulás a járásbírószágtól a pesti-uton az 5 kilométeres jelzőig és vissza.) 2. 5 kilométeres bicikli-verseny. (Indulás a pesti-uton levő 5 klm.-es jelzőtől és érkezés a járásbírószági épület elé.) 3. 25 kilométeres bicikli-verseny. (Indulás a járásbírószágtól a pesti-út 12,5 kilométeres jelzőig és vissza.) — Délután 4<sup>1/2</sup> órakor a játéktéren: 4. 400 méteres futás. 5. súlyemelés és magasugrás. 6. 1 kilométeres gyaloglás. 7. Szertornázás (korláton és nyújtón) egy—egy erő és egy—egy ügyességi szabadon választott gyakorlat. 8. 100 méteres futás. 9. Súlydobás. 10. Rúgugrás magasba. 11. Staféta-futás, 400 méterre 4-es csapattal. 12. Főútból. Díjazás: az 1., 3., 5. és 7. számúaknál első s második ezüst, harmadik bronz érmet nyer, a többi számokban az első ezüst, a második bronz érmet, a harmadik oklevelet. Az 1. és 3. sz. versenyeknél idő érem is lesz. Nevezések folyó hó 22-én délután 6 óráig bezárólag *Matkovich* Miklós főgimn. tornatanárhoz küldendők Szabadkára. Belépti-díjak: Páholyülés 1 kor. 50 fill. Ülőhely 1 kor. Állóhely 40 fillér; tanulóknak és közkatonaiknak 30 fillér. Jegyek előre válthatók *Kollár* Agoston és *Eckert* Gyula üzletében, a rendezőségénél, valamint a helyszínén is. A jegyek láthatólag viselendők. A versenyek rossz idő esetén elhalasztatnak, az előre váltott jegyek azonban érvényben maradnak. A vidéki versenyzőket a reggeli vonathoz tűzoltó zenével fogadják és kísérik a városháza elé.

**Halálozás.** *Kadletz* Jakabné *Pollerman* Bertalan anyósa e hó 11-én meghalt 77 éves korában. Temetése f. hó 13-án ment végbe nagy részvét mellett.

**A szabadka—bajai vonal átalakítása.** Az új baja—báttaszéki híd felépítése nagyobb forgalmat fog a szabadka—bajai vonalon is okozni. Mivel e nagyobb forgalomnak a jelenlegi pályatest nem felel meg, a szabadkai osztálymérnökség már készíti a terveket a pályatest megerősítése és a szükséges kiegészítések vonatkozólag.

**A bajai Céllövész Társulat** f. hó 17-én vasárnap este táncvigalmat rendez.

**Napernyő virágkorzó.** A Bajai Céllövész Társulat f. hó 24-én napernyő virágkorzót és virágcsatát rendez, mely alkalommal a legszebben díszített ernyők jutalomban részesülnek. Ez alkalommal a »Szabadkai Sport Egylet« tagjai — akik ugyanazon napon atletikai versenyt rendeznek városunkban — a lövészkeret vendégei lesznek. Bővebbet a kibocsátandó meghívók. Ezuton is felhívja a lövész társulat a t. hölgyeket, hogy napernyőiket virággal díszíteni sziveskedjenek.

**Harc a szavazati jogért.** Az 1905. évre szóló képviselőválasztói névjegyzékből sokan kimaradtak, kik pedig joggal gyakorolhatnák alkotmányos jogukat. Főlebbzés révén pótlólag a következők vétettek fel a névjegyzékbe: Dr. *Monostori* Gyula, *Bettelheim* Sándor, *Bacsinszky* Szaniszló és *Schulz* József.

**Baja küldöttei Szegeden.** Baja város tanácsa a város adóhivatali és számvevőségi ügykezelés tanulmányozása céljából *Kerek* Illés főkönyvelőt és *Kigerl* János számvevőt Szegedre küldötte. A kiküldött tisztviselők több napig tartózkodnak Szegeden. Ez idő alatt mindenről pontos jegyzetet vezetnek, hogy aztán Szeged város mintájára rendezhessék be adó- és számvevőségi ügykezelésüket, ahol most lényeges újításokat akarnak behozni.

**Felhívás az iparosokhoz.** Sokat foglalkoztunk már iparosaink nyugdíjügyével, míg végre sikerült őket annak áldásos volta felől kellőképpen felvilágosítani. Ennélfogva nem látjuk ezuttal szükségét annak, hogy ujabban is hangzatos szölamok kíséretében forduljunk hozzájuk, buzdítva őket a nyugdíjintézmény tagjainak sorába való belépésre.

Reméljük, minden iparos tisztában van már ez üdvös intézménnyel s a legtisztább szándék fog mindenkit vezetni, mikor annak megvalósulását előmozdítani igyekeznek.

Midőn tehát e nagy cél érdekében — a szegedi Iparkamara sürgető megkeresésére — felhívást bocsájtunk ki: felhívjuk összes iparostársainkat, hogy amennyiben a szegedi Iparkamara területén létesített »Iparos nyugdíj« intézmény tagjainak sorába lépni óhajtának, hogy f. évi július 15-től augusztus hó 5-ig, délelőtt 9 órától déli 12 óráig a helybeli Ipartestület hivatalában, a testületi jegyzőnél, rendelkezésükre álló »Bejelentési iv«-en tetszés szerinti osztályzatba magukat előjegyezni sziveskedjenek.

Baján, 1904. évi június hó 25-én tartott előjárósági ülésből. *Az* ipt. előjárósága.

**Elgázolás.** Kedden délelőtt *Treszjlovits* Miklós nevű asztalos inast elgázolták *Tüske* János lovai. A fiú, kinek sérülései jelentéktelenek, saját vigyázatlanságának áldozata.

**Harmincöt éves találkozóra** gyűltek egybe f. hó 14-én a bajai főgymnáziumban érettségi vizsgát tett osztálytársak, akik mintegy tizen látták viszont egymást a legutóbbi 25 éves találkozó óta. A találkozón részt vevők délben a Casino helyiségében társasébedet tartottak.

**Adakozás.** *Schön* Sándor mészáros iparos a bajai Ipartestületnek ajándékozta 10 koronás házrészjegyet, melyért hálás köszönetét fejezi ki az *Ipartestület* Előjárósága.

**Tűz.** *Szász* Ottó mátéházi bérletén f. hó 13-án a kora délutáni órákban tűz ütött ki, amely a cséplés alatt levő összes gabonaterméket a géppel együtt megemésztette. A kár mintegy 16000 koronára rúg.

**Súlyos baleset** érte tegnap *Urbánovits* János 60 éves szegény napszámost. *Váradí* Gábor postatisztnél meszet oltott, miközben megszedült s belebukott az oltott mész közé. Jajveszklésére többen rohantak oda, hogy siralmas helyzetéből kiszabadítsák, de addigra súlyos égési sebeket szenvedett. A városi kórházban ápolják.

**Rovás.** Sokszor esett szó lapunk hasábjain arról, hogy közönségünk egy része, — különösen hangversenyek alkalmával — mily »hangosan« viseli magát. Tudjuk azt, hogy nálunk csak olyan hangversenyekről lehet szó, amelyen műkedvelők szerepelnek, akik kivétel nélkül csak azért lépnek fel, hogy közreműködésükkel bizonyos jótékony célt szolgáljanak. S mégis mit tapasztalunk legtöbbször? Azt, hogy a közönség még csak annyi figyelemben sem részesíti az előadót, hogy legalább az előadás alatt maradna csendességben. Hogy mily zavarólag, mily bántólag hat az előadóra az, ha közönség soraiból folytonos diskurzus hallatszik, csak az tudja, aki maga is szerepelt nyilvános hangversenyen. Hasonló tapintatlanságot tapasztaltunk legutóbb a műkiállítás rendezett zsúr alkalmával. *Alföldy* Lászlónak, ennek az igen

tehetséges zongoraművésznek és zeneszerzőnek péld. vagy tíz percig kellett a zongora előtt ülnie, míg annyira csönd lett, hogy hozzá foghatott az előadáshoz. Dehogy maradt olyan csönd, mint amelyet *Chaminade* »Pierette«-jének pompás interpretálása megérdemelt volna. Csak olyan kedélyesen diskuráltak a hallgatóság soraiban, mintha kávéházban lettek volna. Egyebek közt péld. ilyen diskurzusok voltak hallhatók:

— Képzeld, Kovácsné, az uram nem szereti az uborkasalátát.

— Még kacsapecsenyével sem?

— Nem.

— Na ez hallatlan!

**Könnyű szalmakalap.** A minap beállít X. úr *Halász* Béla kalapkereskedésbe s kér egy széleskarimájú könnyű szalmakalapot, olyat, amelyet a szőlőbe viselhetne a nap ellen.

— Tessék! — mondja a segéd s a vevő elébe tett akkorát, mint egy malomkerék.

A vevő rögtön fel is próbálta, azt a kifogást kockáztatta azonban meg, hogy kicsit nehéz.

— Ez nehéz? Ez a kalap nehéz? — kérdezte csodálkozó arccal. Bocsánatot kérek ez nemhogy nem nehéz, hanem inkább olyan könnyű mint a pille. Aztán remekül is áll uraságodnak.

— Na azt tudtam. Hát mi az ára?

— Megszámítom uraságodnak kivételesen negyven krajcárért, pedig becsületszavamra nekünk többre van.

— Negyven krajcár? Az drága.

— Ez a kalap drága? Hogy volna ez drága? — felel sértődötten. Tessék megemelni, van benne legalább egy kiló szalma.

— De hisz én könnyű szalmakalapot kértem.

A segéd elvörösödik egész a füle tövéig, majd így felel:

— Bocsánat, de azért ez mégis könnyű, mint a pille.

**A házi szolga búja és öröme.** *Szabai* Ferencz vállalkozónak van egy hűséges házi szolgája, kit tavaly azzal lepott meg figyelmes gazdája, hogy egy 30 koronát érő zsebórát hozott neki valahonnan külföldről. Nem is adta volna oda János ezt az órát talán még *Dárius* kincseért sem, ami nem is csoda, mert az olyan kitünően járt, hogy a plebánia templom toronyórája elmehetett volna hozzá pontosságot tanulni. E hó 13-án azonban — nem hiába szerencsétlen szám a 13! — nagy katasztrófa érte a szegény Jánost. Az történt, hogy amint a gazdája kutyáját a *Sugovica* hídjáról a vízbe dobta, utána lódult a zsebéből, lánc nélkül levő órája is. Hej, hogy szidta János a hidat! Szegény, mit sem sejtő híd ugyan teljesen ártatlan volt a dologban, de János úgy el volt keseredve, hogy képes lett volna a, gondolom 25000 koronába kerülő hidat *Bezdnának* átengedni — műremeknek. Könnyezve ment haza s sirva panasolta el gazdájának a súlyos katasztrófát. *Szabai* megdorgálta a vigyázatlan Jánost, miközben azt mondta neki.

— Meg sem érdemelted azt a szép órát, ha nem tudtál rá vigyázni.

— Nem érdemltem meg? Majd megmutatom a tekintetes urnak, hogy megérdemltem. Azzal sarkon fordult s faképnél hagyta az ámuló gazdát.

Lehetett akkor úgy esti hét óra. Kilenc óra felé nagy zajjal rohant be a kapun.

— Itt az óram! — mutatta oda örömpeszeve, az udvaron ülő gazdájának, oly magasra tartva az órát, mint valami hadi trofeumot. Kilencszer buktam a víz alá, míg egy kórakáson megtaláltam — mondotta. És tessék megnézni még most is jár.

János aligha jobban nem örült az órájának most, hogy a víz alul felhozni tudta, mint akkor, amikor *Szabai* az órával megajándékozta őt.

**A zentai tűzoltóünnepély.** Zentán mult vasárnap avatták fel a tűzoltók új laktanyáját és szentelték fel az egyesület zászlóját. Az ünnepség alkalmából az egész város díszt öltött. A zászlót és az új házat *Hock* János orsz. képviselő s *kőbányai* plebános szentelte fel gyönyörű szép beszéd kíséretében. A zászlóanyai tisztet özv. *Buday* Dezsőné

teljesítette. Délben az »Eugen« szállodában bankett volt. Este a színházban felolvasást tartott Sziemenburger Károly szabadkai nyugdíjgy. tanár s önkéntes tűzoltó, a kit szellemes felolvasásáért lelkesen megtapsoltak. A felolvasás előtt a tűzoltó-zenekar játszott, utána pedig a zentai dalárda énekelt.

**Kalandos gyermekek.** Szabadkáról írják: A rendőrség közegei ma két polgárianus öltözött fiugyermeket állítottak elő, akik a városban krajeár pénz nélkül csavarogtak. Kihallgatásukkor kitünt, hogy Matus József 12 éves és Matus Sándor 10 éves testvérek, egy eszéki esztergályos gyermekei, akik apjuktól megszökve kalandos hajlamukat kielégítendő, gyalogszerrel útnak indultak, de csak Szabadkáig jöhettek, mert úgy is csekély pénzük elfogyott. A rendőrség szüleikhez szállítja őket vissza.

**Céllövészet.** A f. hó 10-én a céllövészkertben tartott lövészet alkalmával a következő mély lövések történtek: szeptet lőtt: Somogyi Gyula 1, Dr. Szabovljevits Dusán (Zombor) 1. Négyest lőtt: Somogyi Gyula 3, Bittermann Károly 3, Tury Mátyás 1, Gebhardt Dezső 2, Zerits Mihály (Zombor) 2, Zuffa Jenő (Zombor) 1. Hármast lőtt: Somogyi Gyula 10, Dr. Szabovljevits Dusán (Zombor) 3, Bittermann Károly 14, Tury Mátyás 2, Gebhardt Dezső 4, Zerits Mihály (Zombor) 2, Mórincz Kálmán (Zombor) 3, Kézsmárky Jenő (Zombor) 2, Kubinszky Aladár 1, Szász Ottó 1.

**Furcsa.** A szabadkai törvényszék bűnügyi felelőszéki tanácsa lopásért két heti fogházra ítelt egy bajai öregasszonyt, a kit az itteni járásbíró felmentett. A tanács elnöke a rövid tárgyalás után formászerint kihirdette az ítéletet:

— Ő felsége a király nevében . . .

Éppen úgy, mint azt a jó asszony a járásbíró előtt is hallotta, a mikor felmentették. Az ítélet kihirdetése után a vádlott asszony megszólalt.

— Ez bizony furcsa, hogy egyszer fölmentenek a király nevében, aztán megint elítélnek ugyancsak a király nevében. Aligha tud erről őfelsége! — tette hozzá elkeseredett hangon, miközben csöndesen, szomorúan kicsoszogott a teremből.

**Általános érdeklődést** keltett a »Köztelek« f. évi június 11-iki számában dr. Kosutány Tamás az országos kémiai intézet igazgatójának a Thomas-salaklisztról megjelent cikke. E cikk statisztikai adatokkal bizonyítja, hogy ezen kitűnő műtrágyát, a mely a külföldön általánosan el van terjedve, nálunk még mindig nem használják oly kiterjedten, a mint azt a gazdaközönség és mezőgazdálkodásunk érdekei megkövetelik. Számptalan kísérletek bizonyosága ugyanis, hogy a Thomas-salakliszt olcsósága és biztos kitűnő hatása mellett a legtöbb esetben túlszárnyalja a szuperfoszfát hatását, különösen ott, a hol nem a gyors, hanem a több időre terjedő hatás indokolt. Így pl. lóherénél, lucernánál, réteken, szőlőkben stb. a Thomas-salakliszt más trágyával pótolhatatlan. Gazdáink ezen előkelő szakembertől jövő tanácsot bizonyára nem fogják figyelmen kívül hagyni s a hol még nem használták, ősszel megkísérlék ezen trágya alkalmazását. Értesítésünk szerint különösen a csillag védjegyű Thomas-salakliszt bír kitűnő tulajdonságokkal, jó lesz tehát ezen védjegyre ügyelni.

**Hogyan dobol a kisbíró.** A jó falusiak annyira megszokják sokszor két fogalomnak együvé tartozását, hogy el sem tudják már képzelni egyiket a másik nélkül és felcserélik a kettőt, anélkül, hogy ez nekük feltűnék. Egyik szomszéd községben csütörtöki napon szokták a hetivásárokat tartani, de megtörtént egyszer, hogy csütörtökön éppen ünnep volt, amiért is a rendes hetivásárt szerdára tették. Hogy ezt mindenki tudomásul vegye, kidoboltatták a kisbíróval. A nyil-

vánosság közvetítője meg is ragadta a dobverőket és hangosan hirdette, hogy: »tudtára adatik mindenkinek, akit illet, hogy szerdán lesz csütörtök, mert csütörtökön vasárnap van.«

Oeser-féle **Zongorák**, Schunda-féle **cimbalmok** eredeti gyári áron, kiváló minőségben, kedvező feltételek mellett ifj. Wagner Antalnál Baján kaphatók.

**Hölgyek öröme!** Legjobb szer az egész világon a bajai Dr. Lehman arckenőcs, mely pár napi használat után megifjítja az arcort eltávolít redőket, szeplőt, májfoltot, bőrtakát (Mitesser.) Egy tégely ára 1 korona, csak nevem és arcképpemmel ellátott tégelyt fogadjunk el! **Gyarmati Emil** városi gyógyszerháza a Szent-Háromság-hoz Baján.

### Szerkesztői üzenetek.

**K. N. Helyben.** Boesánat, de a beküldött nyilatkozat minden csak nem közérdekű. Hisz Ön sokkal vérzátusabb efféle dolgokban, semhogy ezt külön megmondanunk kellene. Tehát csakis mérsékelt díjazás mellett közölhetjük.

„Soha.“ Hogy mi ilyen verset közöljünk? Soha!

**Tavas.** Ugyan hagyja békében azt a szegény tavaszt. Nem sajnálja kiráncsával úgy meggyötörni.

### NYILT-TÉR

Ezen rovat alatt közlőttekért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

A »Bajai Közlöny« mult heti számában »több józsefvárosi polgár« rettenetes mód megbotránkozik azon kiállhatatlan, sőt döglletes bűz felett, amelyet a Józsefváros elején néhány nyersbőrkereskedő raktára terjeszt. Még a hatóság ellen is kirohanást intéznek, amiért oda telepengedélyt adott ezeknek a közegészségre állítólag ártalmas intézményeknek.

En szintén »józsefvárosi« polgár határozottan a megtámadott telepek mellett foglalok állást egyszerűen azért, mert azt a *rettenetes* bűzt nem a nyersbőr, hanem az az izé terjeszti, amely ma már minden jóra való házban méltóan talál alkalmazást, feregpesztítő hatásánál fogva közkedveltségű lett és amelyet »naftalin«-nak neveznek. (Kapható minden fűszerkereskedésben.)

Azt a több józsefvárosi polgárt szaglóműszerük csalódásba vitte, bűznek keresztelvé el azt, ami másnak *fűszeres*-illat.

Köszönjük még meg is azok a józsefvárosi gyengeidegzetű polgárok, hogy azok a nyersbőrtelepek nem csak fertőtlenítik a levegőt, hanem az egész környékből egy igen kellemetlen vendéget tartanak távol — a patkányt, — amely ettől a naftalin szagtól szokik, mint az ördög a füstőlőtől.

Óh szegény naftalin, hogy bánnak tevéled!

Egy józsefvárosi polgár.

### KÖZGYŰLÉSI MEGHIVÓ.

## A „Bajai Kölcsönös Segélyző-Egylet“

tekintettel arra, hogy az 1904. évi július hó 10-ére kitűzött rendkívüli közgyűlés határozatképes nem volt,

**1904. évi július hó 31-én** d. e. 10 és 1/2 órakor az egylet helyiségeiben

## UJABB RENDKIVÜLI KÖZGYŰLÉST

tart, melyre a t. c. egyleti tagokat van szerencsém ezennel meghívni.

### T á r g y s o r o z a t:

- 1) Alapszabályok módosítása.
- 2) Közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag kijelölése.

Kelt Baján, 1904. évi július hó 10-én.

Somogyi Emil, igazgató.

# Szegedi Kereskedelmi és Iparbank

## BAJAI FIÓKINTÉZETE

DRESCHER GYULA-féle házban.

Jutányos módozatok és olcsó kamattételek mellett nyújt:

Törlesztéses és kamatozó jelzálogkölcönöket  
Váltókölcönöket

Előleget értékpapírokra és árúkra

Vesz és elad értékpapírokat és idegen pénzeket  
Bevált szelvényeket

Elfogad takarékbetéteket és betéteket folyószámlára (cheque-forgalom)

Valamint eszközöl minden egyéb a bankszakmába  
vágó műveleteket.

**Az intézet működését folyó év augusztus hó 15-ével kezdi meg.**

# Bor eladás.

Saját termésű, 1—2—3 éves halasi bor (60—70 hekt.) egyenlő mennyiségben eladó.

Bővebb felvilágosítást ad

**Gyórfi József,**

2—2

szőlőbirtokos, K.-Halason.

# Szalón légyfogó.

Kicsiny, alig észrevehető s mégis **százzszámra** fogdossa össze a legyeket. **Uj szabadalmazott találmány!** **Ára darabonként csak 10 fill.** kapható Baján:

ifj. Wagner Antal

könyv- és papirkereskedésében.

Könyv-

és papirkereskedésembe

# tanulóul

felveszek egy kellő iskolai képzettséggel bíró, jó házból származó fiút.

Ifj. Wagner Antal.

# Uj sirkőraktár.

Mindennemű

# SIRKŐVEK

legolcsóbb

gyári áron kaphatók:

# Baron Vilmosnál

**BAJÁN,**

a „Központi Szálló” épületében.

# A „Kávé király“-hoz!

Aki nagyon jó zamattú s illatú kávét kedvel, az csak a „Király kávé” vegyen, mely a legkiválóbb fajok vegyítéséből áll s egy még eddig nem létezett módszer szerint van pörköltve.

Hosszas kísérletezés után sikerült ezt elérnünk s így minden kávéismerő, ki egyszer megízleli, soha más kávét nem fog használni.

Ismeretes, hogy a kávé a legérzékenyebb cikk, melyből a finom zamattú s illatú azonnal elillan, valamint minden izt s szagot felvesz, miért is ezen kiváló kávét lemezdobozokba csomagoljuk s szállítjuk bármely postaállomásra bérmentve, utánvétellel a következő árban:

1 kgros doboz	4 kor.	80 fill.
2 „ „	9 „	— „
4 „ „	17 „	20 „

Ezen különlegesen pörkölt kávé kivül ajánljuk a következő nyersfajokat, szinte bérmentve, utánvétellel bármely postaállomásra.

1 postacsomag 5 kgr. legfin	Cuba	kor. 13 50
1 „ 5 „	Ceylon	„ 12.—
1 „ 5 „	Jamaica	„ 11.20

# Biró és Társa

a „Kávé király“-hoz

Budapest, VI., Teréz-körút 2/a—b.  
26—7

# A „Kávé király“-hoz!

# Pénzkölcsönt

közvetíték a legnagyobb discretio és legelőnyösebb feltételek mellett katonatiszteknek, állami, megyei, városi és magán tisztviselőknek, továbbá tanítók és papoknak is, fizetés és nyugdíj előjegyzésre 20 évi törlesztés mellett 7 százalékra. Állami alkalmazottaknak, gazdálkodóknak, iparosoknak és minden hitelképes egyének 200 koronától a legmagasabb összegig, havi vagy ¼ évi törlesztésre, konvertálok birtok és házkölcsönöket 10—65 évi előnyös törlesztéssel vagy feleserélem azokat 4 százalékos kölcsönre.

# Radó Mihály,

bankbizományos BUDAPEST, szövetség-utca 11. sz. Válaszbélyeg csatolandó.

# Feltűnő ujdonság!

# DELICE

— Minden hirdetés felesleges. —

A dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szihat.

Legjobb valódi francia szivarkapapír és szivarkahüvely kapható az ország minden különlegességi árudájában.

Pártoljuk a honi ipart!

A legjobb

Író ténták „STELLA” védjeggyel

Másolható ténták „STELLA”

Szines ténták „STELLA”

Tusoldat „STELLA” védjeggyel

készülnek a „STELLA” vegyészeti gyárban

BUDAPESTEN.

Főraktár:

Ifj. WAGNER ANTAL papirkereskedésében

BAJA.

52—52

Pártoljuk a honi ipart!

Magyar

# Mű-bútorgyár

részvénytársaság Békéscsaba.

Bajai képviselője: G Á S P Á R Á R M I N.

Fióktelepek: Nagyvárad, BAJA, Erzsébet királyné-utca (volt Mészáros-féle ház)

Teljes lakásberendezések. — Legolcsóbb gyári árok. — Modern bútorok. — Mindenféle diszítő- és kárpitosmunkák elvállaltatnak.